

Panturist d.d.

Sv.L.B.Mandića 33

31000 Osijek

IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA ZA 2021. GODINU

1. UVOD

Panturist d.d. je prijevozna tvrtka osnovana 1946. kao prva tvrtka za prijevoz putnika u Slavoniji.

Panturist d.d. povezuje Slavoniju s drugim dijelovima zemlje, poput Zagreba, Dalmacije, Istre i Kvarnera. Također pruža redovne usluge međunarodnog prijevoza kao i širok raspon usluga putem svojih putničkih agencija. Tvrtka upravlja sa šest autobusnih stanica u Slavoniji i Baranji (Osijek, Đakovo, Našice, Valpovo, Donji Miholjac I Beli Manastir)

Panturist d.d. obavlja ugovorne usluge prijevoza, usluge najma autobusa, turističke usluge za domaće i međunarodne klijente i usluge održavanja vozila.

2. REZULTAT POSLOVANJA DRUŠTVA

Pozicija	31.12.2020.	31.12.2021.	Indeksi 2021./20.
1	2	3	4
Poslovni prihodi	54.241.786	67.605.290	125
Poslovni rashodi	61.956.941	68.219.153	110
Financijski prihodi	125.265	88.477	71
Financijski rashodi	1.729.738	1.523.545	88
Ukupni prihodi	54.367.051	67.693.767	125
Ukupni rashodi	63.686.679	69.742.698	110
Gubitak prije oporezivanja	(9.319.628)	(2.048.931)	22
Porez na dobitak	(173.713)	(159.866)	92
Gubitak nakon oporezivanja	(9.145.915)	(1.889.065)	22
Vrijednost imovine Aktiva	125.026.866	125.621.981	100
Temeljni kapital Društva	63.768.800	63.768.800	100

Razvidno je da su se poslovni prihodi u 2021. godini povećali za 25% u odnosu na prethodnu 2020. godinu. Poslovni rashodi su veći za 10% u odnosu na 2020.

Financijski prihodi su se smanjili zbog manjih prihoda od kamata na zajam povezanom poduzeću i tečajnih razlika, isto tako financijski rashodi su manji zbog manjih kamata s poduzetnicima unutar grupe.

Prihodi od prodaje ostvareni su u iznosu od 50.435.369 kn, što je veće za 27% u odnosu na 2020. godinu.

Od navedenih prihoda, prihodi od prodaje na domaćem tržištu sudjeluju sa 47% u ukupnim prihodima od prodaje, prihodi od prodaje na inozemnom tržištu sudjeluju s 2%, prihodi od subvencija s 39%, dok prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe 12%.

U strukturi poslovnih rashoda najveću stavku čine materijalni troškovi (trošak goriva, utrošena energija, utrošen materijal) s 39 % učešća i veći su za 27% u odnosu na 2020. godinu

Troškovi osoblja sudjeluju s 26% i na istoj su razini usporedno s 2020. godinom.

Amortizacija koja čini 19% poslovnih rashoda bilježi pad za 5%

Društvo je 2021. završilo s gubitkom nakon oporezivanja od 1.889.065 kn.

Ljudski resursi Društva (radnici) su, uz imovinu (objekte) najvrjedniji resurs. Na dan 31. prosinca 2021. godine, Društvo je imalo 196 stalno zaposlena radnika, a prema navedenoj kvalifikacijskoj strukturi, objektima te udjelima u postotku u tablici 1.:

Tablica 1.

Stručna sprema	Mr.sc	VSS	VŠS	SSS	VKV	KV	NSS	Ukupno
Broj radnika	2	20	8	115	1	43	7	196
Struktura u %	1	10	4	59	0,50	22	3,50	100

Prosječne neto plaće, u koje nije uključen porez na dohodak i priraz, na način kako ih prati Državni zavod za statistiku, prosječne bruto plaće, mase neto-plaće i ukupni troškovi osoblja iznosili su u posljednje dvije godine prema tablici 2.:

Tablica 2.

Opis	2020.	2021.	Lančani indeks
Prosječno neto plaća	4.664	4.631	99
Prosječno bruto plaća	6.133	6.092	99
Masa neto plaća	11.090.107	10.894.263	98
Ukupni troškovi osoblja	17.276.303	17.439.973	98

Prosječna neto plaća i bruto plaća manja je za 1 % u odnosu na 2020 , masa neto plaće i ukupni troškovi osoblja su na približno istom nivou u odnosu na prethodnu godinu.

Opis	2020.	2021.	Lančani indeks
Ukupni rashodi	63.686.679	69.742.698	110
Ukupni troškovi osoblja	17.276.303	16.892.298	98
Troškovi osoblja / Ukupni rashodi u %	27,88	24,22	

Troškovi osoblja sudjelovali su u strukturi ukupnih rashoda u 2020. sa 27,88 %, u 2021. sa 24,22%, dakle zadržani su na približno istoj razini u posljednje dvije godine. Svaka ušteda na radnoj snazi je bitna pa se oprezno zapošljavaju novi stalni radnici, ponajprije mladi i stručni kadrovi, ili izuzetno stručni kadrovi s dugogodišnjem iskustvom, dok se više stimulira zapošljavanje radnika na određeno vrijeme i to za razdoblje za koje je to nužno, kao i odljev stalno zaposlenih radnika u mirovinu, bilo da idu po sili zakona, ili ih se, za odlazak u mirovinu, posebno stimulira putem isplate tzv. stimulativnih otpremnina.

3. KRETANJE IMOVINE DRUŠTVA

Kretanje imovine društva prikazuje se u tablici 4.

Tablica 4.

Pozicija	31.12.2020.	31.12.2021.	Indeksi 2021/20.
Nematerijalna imovina	23.185.837	21.786.061	94
Materijalna imovina	64.150.994	66.042.394	103
Financijska imovina	2.500.000	2.500.000	100
Kratkotrajna imovina	36.468.636	36.639.548	100
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	1.221.399	1.153.978	94
Ukupna imovina	125.026.866	125.621.981	100

Iz tablice 4. razvidno je kretanje imovine Društva u razdoblju posljednje dvije godine. Ukupna imovina Društva je na istoj razini kao i u 2020. godini. Manje smanjenje bilježe plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi od 6% (obračun turističkih usluga i troškovi naknade za ceste) . Materijalna imovina je veća za 3% , nematerijalna imovina manja za 6%.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

1. Pokazatelji likvidnosti

Društvo prati svoje novčane tijekove, planira priljeve i odljeve novca te putem koeficijenta tekuće i ubrzane likvidnosti vodi brigu o podmirenju dospjelih dugoročnih i kratkoročnih obveza.

Koeficijent ubrzane likvidnosti

Opis	2020.	2021.
Kratkotrajna potraživanja	17.246.126	24.018.006
Novac	15.571.127	8.639.746
Kratkotrajna fin.imovina	2.500.000	2.500.000
Kratkoročne obveze	98.416.076	104.933.895
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,36	0,34

Koeficijent tekuće likvidnosti

Opis	2020.	2021.
Kratkotrajna imovina	36.468.636	36.639.548
Kratkoročne obveze	98.416.076	104.933.895
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,37	0,35

Koeficijent financijske stabilnosti

Opis	2020.	2021.
Dugotrajna imovina	87.336.831	87.828.455
Temeljni kapital	63.768.800	63.768.800
Dugoročne obveze	11.319.482	6.400.379
Koeficijent financijske stabilnosti	1,16	1,25

2. Pokazatelj zaduženosti

Koeficijent zaduženosti

Opis	2020.	2021.
Dugoročne obveze	11.319.482	6.400.379
Kratkoročne obveze	98.416.076	104.933.895
Ukupne obveze	109.735.558	111.334.274
Aktiva	125.026.866	125.621.981
Koeficijent	0,88	0,89

Koeficijent vlastitog financiranja

Opis	2020.	2021.
Kapital	63.768.800	63.768.800
Ukupna imovina	125.026.866	125.621.981
Koef. vlastitog financiranja	0,51	0,51

3. Pokazatelji aktivnosti

Koeficijent obrta potraživanja

Opis	2020.	2021.
Prihod od prodaje	39.781.213	50.435.369
Potraživanja	17.246.126	24.018.006
Koeficijent obrta potraživanja	2,31	2,10

Trajanje naplate potraživanja

Opis	2020.	2021.
Broj dana u godini	366	365
Koef.obrta potraživanja	2,31	2,10
Dani naplate potraživanja	158,44	173,81

4. Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja

Opis	2020.	2021.
Ukupni prihodi	54.367.051	67.693.767
Ukupni rashodi	63.686.679	69.742.698
Ekonomičnost ukupnog posl.	0,85	0,97

5. IZLOŽENOST DRUŠTVA RIZICIMA

U poslovanju Društva brojni su rizici koji proistječu iz odnosa s drugim poduzetnicima u istom ili drugačijem tržišnom okruženju kao što su kreditni rizik, rizik likvidnosti i tržišni rizik

Kreditni rizik postoji uvijek kada društvo posuđuje novac danas koji mora vratiti u budućnosti.

Kontinuirano se prate potraživanja i procjenjuje njihova naplativost te se u slučaju neizvjesnosti ili nemogućnosti naplate provode vrijednosna usklađenja.

Rizik likvidnosti pretpostavlja nedovoljnu naplatu i narasle obveze plaćanja, te društvo provodi politiku upravljanja likvidnošću i donošenje odgovarajućih kratkoročnih i dugoročnih mjera za njegovo otklanjanje.

Tržišni rizik obuhvaća valutni rizik, kamatni rizik i ostale cjenovne rizike.

Tekući broj	Kreditor	Vrste kredita	Krajnji rok vraćanja	Svota kredita u EUR/CHF	Svota kredita u kn	Kamatna stopa godišnja
1	Kredit DB AG	Kratkoročni	2021		4.982.812	
2	Kredit DB AG	Kratkoročni	2021		93.978.256	EONIA plus 2%
3	Kredit DB AG	Dugoročni	2025		4.153.572	1,81%

Iz tablice razvidno je da se ovo Društvo za kredite trenutno zadužuje samo kod DB-a, kamatne stope su vezane za EONIA plus 2% i 3,57%.

6. OČEKIVANI RAZVOJ DRUŠTVA U BUDUĆNOSTI I DJELOVANJE NA PODRUČJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Društvo Panturist d.d. primarno obavlja djelatnost kopnenog prijevoza koji se sastoji od dugih linija, regionalnih linija, prijevoza po ugovoru (radnika i OŠ) te turističkih prijevoza. Osim prijevoza, dio svojih prihoda ostvaruje od turističkog poslovanja (prodaje aranžmana), najmova vozila i kolodvorskih usluga.

Nakon 2017. godine i ulaska Autoprometnog Poduzeća Požega i Autotransa u Arriva grupaciju, Društvo kontinuirano radi na optimizaciji procesa i ostvarivanju sinergija. Sinergije se ostvaruju u obliku ušteda nabave, sniženja troškova održavanja, racionalizacijom linija i radu na izgradnji zajedničke prodajne mreže. U 2022. godini, kao i u 2021. godini, s obzirom na velike promjene na tržištu uslijed COVID-19 pandemije, primarni cilj je ušteda i praćenje troškova, kilometara i polazaka na svakoj liniji. Kao odgovor na novonastalu situaciju od 1.10.2021. godine, prilagođena su prava u kolektivnom ugovoru tako da su plaće administracije smanjene za 5%, rukovoditeljima za 10%. Također od 01.10.2021. godine vozačima je dodijeljeno 400 kn mjesečno nagrade za radne rezultate. Od 01.04.2022. svim radnicima dodijeljeno je 20kn dnevno naknade za topli obrok. U 2022. godini cilj je ostvarivanje Ugovora o javnoj usluzi, kao i iznalaženje novih tržišta i što bržeg oživljavanja i povratka tržišta koje je „nestalo“ u trenutku.

U 2021. godini bilježi se lagan povratak prijevoza u odnosu na 2020. godinu u kojoj su bile obustave prijevoza. U 2020. godini je ukupno ostvareno 4.147.225 km, a u 2019. godini, 7.909.701 km, što je manje u 2020. godini za 47,57%. U 2021. godini je ukupno ostvareno 5.256.970 km, što je manje u 2021. godini za 35%.

Prihod u regionalu je manji za 16% u odnosu na 2019. godinu, a na LDL je manji za 65%. Prihod od povremenog prijevoza pao je za 83% % u odnosu na 2019. godinu.

Isti trend poslovanja se nastavio i početkom 2022. godine, jer se situacija s pandemijom ne smiruje. I nadalje su poteškoće koje su prisutne u obavljanju prijevoza u regionalu na području Slavonije, zbog sve lošije demografske situacije i ekonomskog stanja stanovništva, tako da će ostvarivanje pozitivnih rezultata bez državnih subvencija biti vrlo teško. Pozitivni pomoci u održivosti navedenog prijevoza u regionalu se već dugo vremena očekuju kroz uređenje obavljanja održivog prijevoza putem javne usluge za razine županijskog linijskog prijevoza i linije do udaljenosti 100 km koje bi trebale biti sastavni dio javne usluge radi potreba dnevnih migracija korisnika usluga, a potpomognute subvencijama.

Cilj je u ovoj godini prvenstveno ugovaranje obavljanja prijevoza u regionalu putem javne usluge sukladno postojećim zakonskim propisima, odnosno ostvarivanje Ugovora o javnoj usluzi po stečenih pravima (postojećim dozvolama) na razdoblje od 7 godina, kao i što brže smirivanje stanja s pandemijom u pravcu povećanja obavljanja naših usluga u svim oblicima. Nadalje, planira se povećanje poslovne aktivnosti, nastavak kontinuiranog rada na sinergijama unutar sustava Arriva, razvijanje ljudskih potencijala, obnova voznoga parka i podizanje kvalitete usluge. Većina tih planova ovisi o epidemiološkoj situaciji i otvaranju tržišta, što će imati utjecaja na njihovu realizaciju.

U segmentu turističke djelatnosti u 2021. godini ostvaren je prihod u iznosu od 4.167.385,25 kn i preveženo 3.2856 putnika. Prema naznakama i zacrtanom planu, oporavak tržišta očekuje su u 2022. kada je planirano znatno povećanje prihoda i broja preveženih putnika.

U segmentu nabave i skladišnog poslovanja, 2020. godinu dominantno su obilježile aktivnosti prilagodbe na krizu uzrokovane COVID-19 pandemijom, odnosno doprinos održivosti i konkurentnosti poslovanja tvrtke. U 2022. godini prisutan je značajan inflacijski učinak osobito na rezervne dijelove. Također značajan je i efekt cijene goriva kao glavne sirovine u prijevozu.

Akcije menadžmenta nabave i skladišnog poslovanja usmjerene su sljedeće aktivnosti:

1. Osiguranje kontinuiteta lanca opskrbe i optimiziranje troškova

Početak 2022. godine sklopljeni su dvogodišnji ugovori o opskrbi diesel gorivom s dobavljačima INA d.d. i Petrol d.o.o., na razini grupacije Arriva u Hrvatskoj. Novo ugovorena cijena donijela je tvrtki Panturist uštedu od 1% u odnosu na prethodno dvogodišnje razdoblje, kroz implementaciju modela izračuna cijena Platts, tjedni burzovni indeks i niže fiksne marže proizvođača goriva. Rizik utjecaja pandemije COVID-19 sastojao se prije svega u padu realizacije ugovorenih količina za 2020. godinu koji se nastavio i u 2021. U cilju ublažavanja utjecaja ovog rizika s dobavljačima goriva sklopljeni su aneksi ugovora kojima se regulira neprimjenjivanje penala za realizaciju znatno nižu od ugovorene.

U segmentu opskrbe rezervnim dijelovima, od ožujka 2020. pa sve do danas primjetni su značajni izazovi u pravodobnoj raspoloživosti naručenih materijala radi kašnjenja u isporukama iz EU, a izraženije iz Turske i daleko istočnih zemalja. U cilju ublažavanja spomenutog rizika, poduzete su aktivnosti podizanja razine zaliha za potrebe Panturista na skladištima ugovornih dobavljača u RH, te podizanje zaliha obrtnih materijala na samom skladištu tvrtke

2. Optimizacija zaliha i skladišnog asortimana

U 2020. godini obavljen je dodatni popis zaliha te su identificirane neobrtajne (nekurentne) zalihe, kao i zalihe neupotrebljivih (oštećenih i sl.) materijala na skladištu Panturista, te je provedeno vrijednosno usklađenje po načelu očekivane sadašnje tržišne vrijednosti.

U cilju optimiziranja upravljanja zalihama u 2021. godini je pokrenuta implementacija ERP rješenja automatizacije nadopune zaliha (MRP – Material Requirements Planning).

3. Edukacija djelatnika i reorganizacija službe

U sklopu racionalizacije resursa tijekom 2021. provedena je dodatna izobrazba djelatnika nabave i skladišta u području poznavanja i praktične primjene Arriva Politike nabave i Arriva Procedure nabave i skladišnog poslovanja.

Također, uslijed utjecaja krize uzrokovane pandemijom COVID-19 u zadnjem tromjesečju 2020., provedena je analiza produktivnosti i angažmana zaposlenika nabave i skladišta. Na temelju prikupljenih informacija, te u cilju podizanja operativne efikasnosti odjela, krajem prvog tromjesečja 2021. slijedi racionalizacija potrebnog broja FTE i poslovnih procesa.

U segmentu servisnih usluga u servisnom centru Osijek održavanje je rađeno prema planu održavanja sukladno s potrebnim brojem vozila ovisno o situaciji na tržištu. Maksimalni naponi su uloženi kako bi troškovi održavanja bili minimalni s obzirom na značajan pad broja kilometara.

2021. godina je godina kada je Društvo značajno pogođeno COVID-19 krizom, a efekti su se nastavili i u prvoj polovini 2022. godine. Kontinuirano se radi na nastavku ostvarivanja sinergije, optimizaciji procesa, upravljanju novčanim tijekom i uštedama. Unatoč krizi, nastavljena su ulaganja, radi se na uvođenju novih programa i optimizaciji procesa te Društvo nastoji nadvladati krizu kroz uštede bez otpuštanja zaposlenika.